

امیرحسین حیدری،

تهیه‌کننده:

فیلم «خواب» اصلاً کمدی نیست

امیرحسین حیدری، تهیه‌کننده فیلم سینمایی «خواب»، در گفت‌وگو با روزنامه صبا از مسیر پرچالش شکل‌گیری این پروژه می‌گوید؛ از جذابیت فیلم‌نامه و همکاری نخست با مانی مقدم تا عبور از بحران‌های اقتصادی، جنگ دوازده روزه، سوءبرداشت درباره زائر فیلم و نقش تهیه‌کننده در حفظ تعادل میان کیفیت هنری و بازگشت سرمایه. او تأکید می‌کند «خواب» نه یک فیلم کمدی، که ملودرامی روان‌کاوانه است و سینمای ایران امروز بیش از هر زمان به چنین تجربه‌هایی نیاز دارد.

○ چه چیزی در «خواب» برای شما جذاب بود که تصمیم گرفتید تهیه‌کنندگی این پروژه را بپذیرید؟

خب قاعدتاً برای هر تهیه‌کننده‌ای اولویت اول جذاب بودن فیلم‌نامه است. برای من هم دقیقاً همین‌طور بود. فیلم‌نامه «خواب» یک فیلم‌نامه بسیار خوب بود و علاوه بر آن، کاراکتر و شخصیت نویسنده و کارگردان کار هم برای من بسیار تعیین‌کننده بود. من با هر دو عزیز ارتباط خوبی برقرار کردم و همین ارتباط باعث شد بتوانیم مقدمات شروع کار را فراهم کنیم و پروژه وارد فاز جدی تولید شود.

○ «خواب» اولین همکاری شما با مانی مقدم است؟ این همکاری چطور شکل گرفت؟

بله، این اولین همکاری من با آقای مقدم در تولید یک اثر بلند سینمایی است. آشنایی ما از طریق یک دوست مشترک شکل گرفت. فیلم‌نامه را از طریق ایشان دریافت کردم و بعد از اینکه آن را خواندم، متوجه شدم با یک متن جذاب روبه‌رو هستم. همین جذابیت باعث شد جلسات بعدی شکل بگیرد و در نهایت این مسیر به تولید فیلم منتهی شود.

○ در مسیر شکل‌گیری پروژه، فیلم‌نامه چقدر تغییر کرد؟

قاعدتاً هر فیلم‌نامه‌ای که قرار است از کلمه به تصویر تبدیل شود، مراحل مختلفی را طی می‌کند. در مورد «خواب» هم همین اتفاق افتاد. فکر می‌کنم چیزی حدود ده تا دوازده نسخه از فیلم‌نامه بازنویسی شد. هم آقای مقدم و هم آقای تیمورتاش با صبوری کامل، کامنت‌ها و پیشنهادها را می‌گرفتند و سعی می‌کردند آن‌ها را در مسیر بهتر شدن پروژه اعمال کنند تا نهایتاً به نسخه‌ای برسیم که امروز روی پرده می‌بینیم.

○ وقتی فیلم‌نامه را خواندید، کدام بخش آن برایتان بیشترین جذابیت را داشت؟

این فیلم‌نامه یک تمایز بسیار شاخص نسبت به بسیاری از فیلم‌نامه‌هایی داشت که من حداقل در دو سال گذشته خوانده بودم. موضوع فیلم کاملاً جهان‌شمول و انسانی است؛ درباره درونیات آدم‌ها، درگیری‌های فرد با خودش، با اجتماع پیرامون و محیط اطرافش. این نگاه برای من بسیار جذاب بود. انسجام فیلم‌نامه و مختصاتی که من به‌عنوان تهیه‌کننده برای تولید یک فیلم بلند سینمایی در ذهن داشتم، در متن وجود داشت و همین باعث شد به پروژه اعتماد کنم.

○ به عنوان تهیه‌کننده، چه انتظاری از «خواب» نسبت به آثار دیگر خودتان داشتید؟

هر تهیه‌کننده‌ای، فرقی نمی‌کند اولین اثرش باشد یا دهمین، دوست دارد فیلمش به بهترین شکل ممکن دیده شود. چه در جشنواره‌های داخلی

و خارجی و چه در اکران عمومی. من هم طبیعتاً دوست داشتم «خواب» دیده شود، مخاطب داشته باشد و بتواند ارتباط برقرار کند.

○ در بزنگاه‌های حساس، بیشتر مدافع کدام طرف بودید: فیلمساز، سرمایه یا ملاحظاتی بیرونی؟

اینکه بگویم در بزنگاه‌ها مدافع یک طرف خاص بودم، به نظرم تعریف درستی نیست. تهیه‌کننده باید بتواند همه جوانب را بسنجد؛ هم شرایط فیلمساز، هم سرمایه و هم اتفاقات بیرونی را. با در نظر گرفتن همه این مؤلفه‌هاست که می‌شود فیلم را به بهترین شکل به سرانجام رساند.

○ با توجه به شرایط خاص جشنواره فجر و بحث تحریم‌ها، نقش تهیه‌کننده را چگونه می‌بینید؟

تهیه‌کننده باید نقش کوردیناتور را به‌طور کامل ایفا کند؛ بین عوامل فیلم، سرمایه، نهادها، حاکمیت و در نهایت مردم و مخاطب. اگر این تعادل درست شکل بگیرد، می‌شود فیلم را به سرانجام رساند و از آن محافظت کرد تا به پخش و اکران برسد.

○ اگر بخواهیم از «امضای تهیه‌کنندگی» شما صحبت کنیم، ویژگی شاخص آن چیست؟

برای من فیلم‌نامه بسیار بسیار مهم است. تمرکز روی فیلم‌نامه و پیش‌تولید، و اینکه دقیق بدانیم از فیلم چه می‌خواهیم، اهمیت زیادی دارد. به همین دلیل ما پیش‌تولیدی نسبتاً طولانی، حدود صد روز، برای این پروژه داشتیم. به نظرم یکی از حلقه‌های مفقوده در سینمای ایران، بحث تجاری‌سازی و برنامه‌ریزی برای عرضه آثار است. من همیشه سعی می‌کنم بدانم فیلم قرار است با چه مخاطبی روبه‌رو شود و چگونه پرموت و نمایش داده شود.

○ سینمای ایران با بحران بازگشت سرمایه مواجه است؛ شما چه راهبردی داشتید؟

بازگشت سرمایه یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های سینما در دنیاست و ایران هم از این قاعده مستثنی نیست. به نظر من باید از همان مرحله نگارش فیلم‌نامه به این موضوع فکر کرد؛ انتخاب بازیگران، طراحی تولید، و استراتژی‌های تبلیغاتی در زمان پخش. اما در نهایت، مهم‌ترین عامل، خود فیلم است. اگر فیلم استاندارد و خوب باشد، در هر ژانری، مخاطب آن را می‌پذیرد و می‌تواند مسیر بازگشت سرمایه را طی کند.

○ «خواب» در ژانر کمدی اجتماعی معرفی شده؛ مدیریت این ژانر چقدر چالش برانگیز بود؟

اجازه بدهید اینجا صریح بگویم؛ فیلم «خواب» اصلاً کمدی

نیست. من واقعاً متأسفم و نمی‌دانم این عنوان از کجا آمده که برخی دوستان فیلم را کمدی معرفی می‌کنند. «خواب» یک ملودرام سایکودرام است و هیچ کدام از مؤلفه‌های کمدی در آن وجود ندارد.

○ حضور بازیگرانی مثل رضا عطاران و مریلا زاری چه تأثیری بر پروژه داشت؟

ترکیب بازیگران ما، از جمله رضا عطاران، مریلا زاری، هدی زین‌العابدین، علی مصطفی و کاظم سیاحی، پروژه را بسیار باطراوت‌تر و سطح کیفی آن را ارتقا داد. حضور این دوستان کمک بزرگی به اجرای دقیق خواسته‌های نویسنده و کارگردان کرد و بدون آن‌ها عملاً ساخت این فیلم ممکن نبود.

○ بزرگ‌ترین چالش تولید فیلم چه بود؟ مدیریت بودجه، انتخاب عوامل و بازیگران

مدیریت بودجه، انتخاب

و به سرانجام رساندن پروژه در شرایط اقتصادی و سیاسی موجود، بزرگ‌ترین چالش ما بود. ما فیلم را در شرایط بسیار سختی شروع کردیم؛ در پیش‌تولید با جنگ دوازده روزه مواجه شدیم که روند کار را کاملاً تحت تأثیر قرار داد. مشکلات مالی متعددی پیش آمد و همه عوامل سختی‌های زیادی را تحمل کردند تا فیلم به سرانجام برسد.

○ اگر بخواهید «خواب» را در یک جمله توصیف کنید؟

برای من تجربه‌ای بسیار لذت‌بخش بود. روزهای خوبی کنار دوستانم داشتم و امیدوارم این تجربه برای همه عوامل هم شیرین بوده باشد. امیدوارم مخاطب فیلم را دوست داشته باشد، اکران موفق داشته باشد و در جشنواره‌های خارجی هم دیده شود. سینمای ایران به فیلم‌هایی از جنس «خواب» کم دارد و امیدوارم این مسیر ادامه پیدا کند.

